

Brevet från Shanghai

[Detta brev är daterat 17 mars, 1927, och skickades av tre ryska kommunister – N Nasonov, N Fokin och A Albrecht – till Kominterns ledning. Ingen av dem var "trotskist" utan alla var motståndare till "trotskismen".]

Händelserna under de senaste månaderna och i synnerhet de senaste händelserna i Shanghai har till sist övertygat oss om att det kinesiska kommunistpartiets nuvarande ledning inte är förmögen att föra en beslutsam kommunistisk politik, som är särskilt nödvändigt under de ytterst komplicerade politiska förhållanden som har uppstått. Inom partiets ledning finns en grupp som har bestämt sig för att driva partiet åt höger, på likvidationspolitikens väg, och denna grupp och dess politik stöds av EKKI:s representant. Ju längre det går, desto djupare och mer omfattande kommer krisen som uppstått inom partiet att bli, och om inte EKKI omedelbart ingriper så kan det få allvarliga konsekvenser för partiet såväl som den kinesiska revolutionen. Orsaken till krisen måste sökas i det faktum att de kinesiska partiledarna har betraktat och fortfarande betraktar den kinesiska revolutionen som en borgerlig revolution från vilken man bara kan förvänta sig demokratiska rättigheter och en något förbättrad ekonomisk situation. De tror inte på en socialistisk utveckling för den kinesiska revolutionen, precis som de inte tror på varken det kinesiska proletariatet eller bönderna, på massorna eller på massaktioner. Den ledande gruppens uppfattning var så här: Kina genomlever en nationell revolution som riktar sig mot imperialisterna och de feodala militaristerna. Under denna revolution deltar alla klasser, bland dem också den nationella borgarklassen, den välbeställda adeln och godsägarna, och därför måste klassfreden upprätthållas som en garanti för revolutionens seger. Vi ska bara ge ett exempel på hur denna uppfattning i praktiken förvandlades till den allra värsta sortens opportunist. Resolutionen angående centralkommitténs rapport vid dess plenarmöte den 13 december 1926 talar om farliga tendenser i den nationella revolutionära rörelsen och förkunnar:

Den största faran är att massrörelsen utvecklar sig åt vänster medan de politiska och militära myndigheterna ser massrörelsens snabba utveckling och grips av panik och börjar luta åt höger. Om dessa extrema tendenser fortsätter att utvecklas i framtiden så kommer klyftan mellan massorna och regeringen att fördjupas, och till sist kommer den Röda enhetsfronten att krossas och hela den nationella rörelsen kommer att äventyras.

Den naturliga slutsatsen av detta är: massrörelsen måste begränsas, arbetar- och bonderörelsens mäktiga våg, som reser sig med elementens kraft, måste dämpas upp.

Under arbetarnas och böndernas praktiska kamp [deklarerar resolutionen vidare] måste vi undvika illusioner (hantverkarnas och arbetarnas orimliga krav, arbetargardenas deltagande i förvaltningarna, böndernas övertagande av mark, etc) för att utrota vänsterismens barnsjukdom.

Partiets ledande kretsar förstår inte massrörelsen, än värre – den är rädd för den, anser den åtminstone vara olämplig, ett olägligt fenomen som hindrar enhetsfronten med borgarklassen. Därför underordnar den arbetarklassens och böndernas intressen under borgarklassens intressen och lunkar borgarklassen i hasorna. Därför tyglar den å ena sidan massrörelsen, och å den andra sluter den alla möjliga sorters förbund i toppen och förfaller till schackrande om småmulor och kohandel, vilket under revolutionära förhållanden är samma sak som mensjevism. I och med att den bara anser sig ha en oväsentlig hjälpsande roll under den kinesiska revolutionen så utplånar den sig själv, partiet och massrörelsen, och spelar på så sätt högern i händerna. De senaste fyra månaderna introducerade en hel del nytt i den kinesiska revolutionen. Den revolutionära rörelsens tillväxt och de ökande inrikespolitiska motsättningar som grundar sig på denna tillväxt har skapat en oerhört komplicerad situation. Kampen om herraväldet över proletariatet i den kinesiska revolutionen är faktiskt en dagsuppgift. Vi är av uppfattningen att det kinesiska partiets ledning bara under de senaste månaderna har visat att den endast kan leda partiet och arbetarklassen till nederlag och kapitulation.

De senaste månaderna, det vill säga den period som inleddes ungefär i slutet av november, kännetecknas av följande fakta: 1. Genom att besegra Sun Zhuanfang har den nationella revolutionära armén vunnit en avgörande seger. 2. I samband med denna seger har imperialisterna påbörjat ett visst flirtande med nationalistregeringen och höger-Guomindang. 3. Massrörelsen har dragit med sig nya skikt och har uppnått en aldrig tidigare upplevd höjd. 4. De skärpta inre motsättningarna har lett till en intensiv konflikt mellan höger- och vänster-Guomindang. Perioden kännetecknas av fyra särdrag: 1. Reaktionen i Hankou. 2. Ockupationen av koncessionerna i Hankou. 3. Konflikten mellan Guomindangs centralkommitté och Chiang Kai-shek i frågan om var regeringen skulle sitta. 4. Upproret i Shanghai. Vad hade vårt parti för taktik under denna period?

Guangzhou

Sedan regeringens avfärd till Wuhan har högern, som med Chiang Kai-sheks gillande stannade kvar i Guangzhou med Li Ti-sin i ledningen, inlett en ursinnig kampanj mot kommunisterna. Det sades att eftersom Nordexpeditionen hade vunnit en avgörande seger i Shanxi så befann sig Guangzhou därmed utanför krigszonen och det skulle ske en viss stabilisering som krävde ”normala” förhållanden. De första åtgärderna för att skapa dessa ”normala” förhållanden var att avsätta polischefen på grund av hans vänskapliga relationer till kommunisterna, upplösa Guomindang-kommittén och ersätta vänstern med högern, utfärda förordningar som förbjöd strejker i stora allmännyttiga inrättningar, förbud mot strejkvakter, avväpna arbetargardena, etc. Guomindangs nya provinskommitté beslutade att förhindra strejker, ge strejkbrytare fritt fram, och den uttalade sig mot att sänka hyrorna med 25%. Därefter inleddes arresteringar av arbetare, förföljelser mot arbetare bland bönderna, anti-engelska demonstrationer förbjöds och adeln i byarna uppmuntrades. Regeringen började stödja och beväpna högers arbetsorganisationer, Mekanikerförbundet och Guangdong arbetarfederation, och hetsade dem mot vänsterns arbetsorganisationer.

Dessa ”stabiliseringsstämningar” smittade inte bara Guomindang-folk i Guangzhou utan också i norr. I Hankou gick den organiserade borgarklassen mot arbetarnas krav. Regeringen ville följa Guangzhous exempel och införa tvångsförlikning. Slutligen följer kamrat Borodins beryktade tal i höger-Guomindangs anda samma linje, och det inspirerades av samma ”stabiliseringsstämningar”. Nå, hur besvarade vårt parti reaktionen som började i Guangzhou och spred sig över hela landet? I allmänhet inte alls, vad gäller kampåtgärder mot reaktionen. Den resolution om Guangdongfrågan som centralkommittén antog säger bokstavligen följande:

Orsaken till centerns, högerns och vänsterns nyligen inträffade angrepp på kommunisterna och de vänsterelement som står dem nära är, för det första, att vårt partis provinskommitté i Guangdong inte är medveten om vänsterflygeln och för det andra att den underskattar vänsterledarnas inflytande.

Och centralkommittén föreslår att man ska vänta tills Wang Jingwei återvänder... Vi vill inte urskulda Guangzhou-vänsterns ståndpunkt, som tack vare Borodins inflytande faktiskt underskattade vänstern, men vi kan inte förstå hur partiets ledande organ kan lägga ansvaret för reaktionärernas aktioner, som förklaras av massrörelsens tillväxt, på den lokala partiorganisationen utan att anse att denna massrörelse måste försvagas. Vårt partis centralkommitté har visat sig vara oförmögen att påbörja kampen mot reaktionen. Hankous proletariat tog sig an denna kamp över huvudet på Guomindang, över huvudet på vårt parti och dess ledande organ, när det den 3 januari ockuperade de engelska koncessionerna, stimulerade ett nytt uppsving för den anti-imperialistiska rörelsen och på samma gång riktade ett tungt slag mot den inhemska reaktionen.

Hankou

Ingen förutsåg händelserna den 3 januari. Hankou-arbetarnas ockupation av koncessionerna ägde

rum spontant, utan någon ledning eller initiativ från vare sig regeringen, Guomindang eller vårt parti. Genom en spontan aktion från massorna ställdes alla inför fullbordat faktum och tvingades fundera över det. Händelserna i Hankou var av utomordentlig betydelse. England har fått en örfil. Massorna och partiorganisationerna som hade dukat under för besvikelser väcktes på nytt, höger-Guomindang fick en snyting och den nationalistiska anti-imperialistiska rörelsen översvämmade hela landet och tvingade till och med reaktionärer som Zhang Zhuolin att börja tala som en pseudo-nationalist, kräva att koncessionerna återlämnades, etc. Dessutom fick händelserna i Hankou en kraftfullt omvälvande effekt på regeringen och Borodin: under trycket och inflytande från denna spontana massaktion svängde de mot sin vilja till vänster. I viss mening försvann stämningarna från december, och när det två veckor senare uppstod en konflikt med Chiang Kai-shek gällande frågan om var regeringen skulle sitta, så antog regeringsmedlemmarna och Borodin en vänsterståndpunkt, som högst troligt hade varit otänkbar utan händelserna den 3 januari. Vänstern, som många trodde knappt existerade längre, konsoliderade sig genom att högern i viss mån samlade sig kring Chiang Kai-shek i Nanjing och på så sätt orsakade en konflikt mellan Nanjing och Hankou.

Nå, hur reagerade det kinesiska kommunistpartiets centralkommitté på händelserna i Hankou? Först ville den inte reagera alls. När frågan fördes fram vid centralkommitténs och de ryska kamraternas konferens, utropade kamrat Chen Duxiu: *”Varför ska vi pladdra om dem och vad för sorts agitation ska vi utveckla när det var kineser och inte engelsmännen som angrep?”* Det var redan den 12 eller 13 januari. Först två eller tre veckor efter händelserna utfärdade centralkommittén ett upprop om dem. Samtidigt skickade den ett brev till kommittén i Hubei och anklagade våra kamrater för att vara ansvariga för det faktum att arbetargården redan från första dagen av ockupationen av koncessionerna hade upprätthållit ordningen. Centralkommittén var av uppfattningen att man inte skulle ha retat upp utlänningarna och småbourgeoisien.

Nanjing-Wuhan

I januari började konflikten om var regeringen skulle sitta. Gruppen i Wuhan, majoriteten av Guomindangs centralkommitté och regeringen krävde att den, i enlighet med det beslut som tagits i Guangzhou, skulle förflyttas till Wuhan. Men gruppen i Nanjing, med Chiang Kai-shek i spetsen, krävde att regeringen skulle ”bli kvar” i Nanjing. Givetvis handlade inte denna dispyt bara om var regeringen skulle sitta. Frågan var om den nationella revolutionära rörelsen skulle följa massorna och kommunistpartiet eller diktatorn Chiang Kai-shek, som redan riktade in sig på en kompromiss med Japan och Mukden. Dispyten gällde och gäller den kinesiska revolutionens två olika utvecklingsvägar. Konflikten antog en ytterst hård karaktär. Sedan två månader finns det två regeringar, två centralkommittéer och två politbyråer i Guomindang, två arméer. Nanjing har blivit centrum för högern. Guomindangs kommitté i Shanxi som bestod av en majoritet av kommunister, upplöstes och ersattes av en ny som bestod av sju från högern, en centrist och en före detta kommunist. Chiang Kai-shek inledde förhandlingar med Yeng Yui-tin (från Mukden) utan att Guomindang visste något om det. Via politiker som den tidigare ministern Tuan Tsi-choi, via Huan Fu eller Tai Tsi-tao, och även direkt, förde han hemliga förhandlingar med japanerna. Samma sak gör hans hantlangare, Ho Injin i Futchang. Utan att öppet våga ställa sig mot Sovjetunionen och Komintern började Chiang Kai-shek kämpa mot Borodin, Galen och andra, och försökte ge konflikten en personlig karaktär.

Helt typiskt är följande uttalande av Chiang Kai-shek¹ till befälhavaren för den sjätte armékåren, Tchen Tchin: ”Jag är inte alls mot de ryska kommunisterna, jag är bara mot SUKP:s höger, i vars ledning Stalin står. Men jag vet att det också finns en vänster i SUKP, under ledning av Trotskij och Zinovjev. Jag är beredd att arbeta tillsammans med dem, ty vänstern är för fullständigt stöd till den

1 Det är detta påstådda uttalande från Chiang Kai-shek som Trotskij hänvisar till i sitt svar på Stalins teser [se ”[Den kinesiska revolutionen och kamrat Stalins teser](#)” på marxistarkiv.se – öa.]. (Alla noter är engelska översättarens.)

nationella revolutionen i Kina och för att kommunisterna ska lämna Guomindang, medan högern, som representeras av Borodin, Galen och andra, visserligen också stöder den nationella revolutionen men är mot att kommunisterna ska lämna Guomindang. Om de skickade hit Radek eller Karachan så skulle jag kunna arbeta med dem.”

Samtidigt som Chiang Kai-shek klär ut sig till ”rysk vänsterkommunist” (som Tchen Tchin uttrycker det) har han genomfört en ursinnig jakt på kommunister, och den 21 februari höll han slutligen ett regelrätt pogromtal mot det kinesiska kommunistpartiet.

Vad gjorde vårt partis centralkommitté då? Man skulle tro att det skulle ha inlett en omfattande masskampanj under paroller om stöd till regeringen i Wuhan och krav på att gruppen i Nanjing skulle underordna sig centralkommitténs beslut. Man skulle tro att partiet skulle avslöja de verkliga motiven bakom denna konflikt, avslöja de högerintrigmakare som omger Chiang Kai-shek och pressa regeringen och Borodin hårt så att de skulle släppa de personliga aspekter som de givit konflikten och träda fram inför massorna med en politisk plattform av samhällsreformer, först och främst en jordbruksreform, och tvinga Chiang Kai-shek att (om han skulle göra det) ta upp kampen på grundval av en klar politisk plattform, vilket skulle ha satt honom i stora svårigheter. Men det kinesiska kommunistpartiets centralkommitté och EKKI:s representant ”märkte” under lång tid helt enkelt inte denna konflikt och intog ingen ståndpunkt till den. Ända fram till mitten av februari, det vill säga när konflikten redan hade hamnat i ett ovanligt kritiskt läge, kände ingen i Hankou till vad vårt partis centralkommitté hade för uppfattning. När vi energiskt föreslog att EKKI:s representant och centralkommittén omedelbart skulle flytta till Hankou för att direkt leda partiet och Wuhan-gruppens regering där, så mötte vi bara undanflykter. Varken EKKI:s representant eller centralkommittén ville delta i den kamp mot den inhemska reaktionen som vänstern och Borodin (troligen mot sin vilja) ville inleda, och de var av åsikten att vi kan och måste göra eftergifter till Chiang Kai-shek, även om de inte säger det öppet. Linjen, om det kan kallas en linje, var inte så mycket centralkommitténs som kamrat V:s.² Detta går till exempel att se i det faktum att han, sedan han hade rest till Hankou och hade träffat Chiang Kai-shek, begärde att Moskva skulle återkalla Borodin, och kompletterade tvetydigt detta krav med anmärkningen att Chiang Kai-shek annars inte skulle göra några större eftergifter. Men under hans frånvaro antog centralkommittén en riktigare ståndpunkt när den deklarerade att det handlade om proletariats kamp om herraväldet, och att varje eftergift i form av att återkalla Borodin vore liktydigt med fullständig kapitulation.

Vi hyser inte minsta illusioner om Borodin. Som kommunist betraktar vi Borodin som mycket lik en person från vänster-Guomindang, och liksom alla småborgerliga revolutionärer vacklar han väldigt mycket. Efter 20 mars 1926³ var han för att lämna Guomindang, förnekade vänsterns betydelse och till och med själva dess existens. Därmed gav han stöd åt den skepsis mot vänster-Guomindang som är förhärskande bland kamraterna i Guangdong. Sedan fick detta förnekande av vänstern honom obarmhärtigt att gå åt höger, till den kapitulationistiska och utanförstående uppfattning som uttrycktes i hans tal den 12 december, och i hans idé om att ”köpa tillbaka mark”. I januari vacklade han åt vänster, trädde under en bankett fram med ett tal mot personlig diktatur, det vill säga mot Chiang Kai-shek, och blev på så sätt ofrivilligt anstiftare av en kamp som han själv omedelbart ryggade tillbaka från i skräck. I mitten av februari erkände han själv till kamrat F:⁴

Jag är rädd att jag gjorde ett misstag i denna fråga. Jag ställde mig upp mot Chiang Kai-shek på grund av trycket från den allmänna opinionen, och jag vet inte om jag handlade rätt. Vi kommer att komma ända till Beijing med Chiang Kai-shek, men knappast med partiet [det vill säga Guomindang].

2 Syftar uppenbarligen på Vojtinskij, en av apparatens ”experter” på Fjärran östern som på denna tid företrädde Komintern i Kina.

3 Datum för Chiang Kai-sheks första reaktionära uppror i Guangzhou, som noggrant tystades ner i den internationella kommunistiska pressen.

4 Initialen står uppenbarligen för Fokin, en av undertecknarna av detta dokument.

Med detta gav Borodin en utmärkt karakterisering av sig själv, och det går knappast att tala om någon principiell skillnad mellan högerns ståndpunkt i Guomindangs centralkommitté, kamrat V:s ståndpunkt och Borodins ståndpunkt.

Men vi är av uppfattningen att ett återkallande av Borodin under nuvarande politiska omständigheter är att bli utelämnad på nåd och onåd till Chiang Kai-shek, ty precis som han på grund av omständigheterna har hamnat under reaktionens fana, så har Borodin blivit baner för de revolutionära delarna av den nationella rörelsen och för Sovjetunionen. Trots alla sina brister, all sin uselhet och brist på principer, så personifierar Borodin idag icke desto mindre Guomindangs vänster å ena sidan och Sovjetunionen å den andra. Det förklarar vår åsikt i denna fråga. Men den ståndpunkt som har intagits av EKKI:s representant kan inte förklaras med några principiella motiv. I och med att han inte fäster något avseende vid kampens principiella innehåll har han här precis som på alla andra ställen halkat ner i en blockbildning som är mycket skadlig och farlig för hela den revolutionära rörelsen.

Vi upprepar: under konflikten mellan Nanjing och Wuhan vidtog partiets ledande grupp under en period på två månader inga åtgärder, och om vi inte räknar med de senaste telegrammen om Borodin, som skickades efter yrkanden från en grupp ”vänsterkamrater”, så har centralkommittén bara gömt sig och undvikit att svara på de frågor som situationen ställt den inför.

Den lokala partiorganisationen i Hubei har på eget ansvar genomfört en kampanj i denna fråga utan att vänta på centralkommitténs beslut.

Men frågan om Borodin har blivit en av de viktigaste frågorna under denna konflikt. Chiang Kai-shek och höger-Guomindang har öppet kommit ut mot kommunisterna. Vårt parti borde öppet ha besvarat varenda anklagelse mot sig med en klar och tydlig politisk deklaration. Det gjorde inte det. Höger-Guomindang och den borgerliga och imperialistiska pressen bedrev vid detta tillfälle en ursinnig kampanj och Kinas kommunistiska parti höll tyst, och hoppades kunna få slut på konflikten med hjälp av diverse block, överenskommelser och köpslående.

Under dessa förhållanden av kamp mellan Guomindangs höger och vänsterflyglar får frågan om Shanghai speciell betydelse. Chiang Kai-shek behöver Shanghai som bas för sin fortsatta kamp mot vänstern och för sina förhandlingar med norr och med imperialisterna. Chiang Kai-shek marscherade mot Shanghai med tanken att en ockupation av den skulle ge honom en oomtvistlig dominans under kampen med vänstern om ledningen över Guomindang. Via Chiang Kai-shek strävar den kinesiska borgarklassen efter att säkra sitt herravälde över den nationella revolutionen. Det kunde i detta sammanhang finnas och fanns tre taktiker. En grupp kamrater, speciellt ryssarna och Borodin, ansåg att det inte skulle skada om Chiang Kai-shek skulle bryta nacken på Shanghai och Zhejiang och de drev på honom. Kamrat Galen hade uppfattningen att en marsch mot Shanghai var ett hoppöst militärt företag och deltog inte i det. Dessa kamrater försummade att ta hänsyn till att det inte bara var Chiang Kai-shek utan också den kinesiska revolutionen som kämpade i Zhejiang, och att en seger för Chiang Kai-shek på samma gång skulle vara en seger för revolutionen, medan Chiang Kai-shek och revolutionen skulle få dela på ett nederlag.

Den andra taktiken bestod av att ovillkorligt och utan omsvep stöda Chiang Kai-sheks marsch mot Shanghai, att förena sig med hans företrädare i Shanghai och förbereda ett uppror, och på så sätt hjälpa den nationella revolutionära arméns trupper att marschera in i Shanghai. Denna grupp av kamrater, som företrädades av centralkommitténs höger och Shanghaikommittén, tog inte med i beräkningen att Chiang Kai-shek skulle upprätta en högerregering i Shanghai och försöka förvandla Shanghai till en fästning för Guomindangs högerflygel. Medvetet eller ej så samtyckte dessa kamrater till att överlämna makten till Chiang Kai-shek i Shanghai, det vill säga att hjälpa borgarklassen att befästa sig där.

Den tredje taktiken, som vi och en del av de kinesiska kamraterna stödde, bestod å ena sidan av att

med alla medel stöda att Shanghai skulle bli erövrade av folkets revolutionära armé, och å den andra av att släppa lös en massrörelse i Shanghai som en motvikt till högern, skapa en demokratisk folkmakt så att den demokratiska faktorn skulle överväga över den militära och ockupationen av Shanghai på samma gång skulle leda till seger för den nationella revolutionen, för den anti-imperialistiska rörelsen, och till att Chiang Kai-shek skulle lida nederlag som representant för Guomindangs borgerliga högerflygel. Vi var av åsikten att Shanghai hade blivit den plats där frågan om proletariats herravälde skulle avgöras. Dessutom var Shanghaiproletariats uppror från 19 till 21 februari objektivt sett ett försök att säkra sitt herravälde.

I och med de första rapporterna om att Sun Zhuanfang⁵ hade besegrats blev atmosfären i Shanghai glödhet, och inom några dagar bröt det ut en spontan strejk med 300.000 arbetare, en strejk som lika spontant övergick i ett väpnat uppror, som genom att det saknade ledarskap försvann i ett intet.

I ett tidigare brev har vi i detalj gått igenom vårt partis taktik under händelserna i Shanghai. Vi vill därför här bara understryka de viktigaste punkterna.

Guangzhous förtrupper befinner sig 40-50 km från Shanghai. Sun Zhuanfangs trupper är helt demoraliserade och börjar plundra och skingras hemåt. I staden vacklar delar av de militära trupperna, flottan kommer över på vår sida. 300.000 arbetare går ut i strejk och övergår till väpnad kamp. En del av småbourgeoisien visar redan sympati mot arbetarna, ingriper i striderna och stänger butikerna. Samtidigt funderar vårt partis centralkommitté, som helt och hållet togs på sängen av strejken trots att den deltog i förberedelserna av den, om man ska göra uppror eller ej, vid en tidpunkt då upproret redan äger rum. Varken arbetarna, soldaterna eller småbourgeoisien får så mycket som ett enda förslag på vad som bör göras. Partiet begränsar sig till den enda parollen: ”Ner med Sun Zhuanfang” och ”Leve nordexpeditionen” (på en del ställen till och med bara ”Leve Chiang Kai-shek”). De anti-imperialistiska parollerna försvinner helt och hållet. Exempelvis förkunnar en av appellerna till arbetarna:

Sun Zhuanfang var mycket grymmare än imperialisterna som utförde den blodiga massakern den 30 maj.

Genom att skilja kampen mot Sun Zhuanfang från kampen mot imperialisterna kylde partiet ner massornas glöd. Istället för att tala med massorna talade partiets företrädare med borgarklassens företrädare, väntade på dem, satte sitt hopp till dem. Parollen om en demokratisk nationell församling, som vi hade fört fram strax innan strejken, betraktades som ett nytt sätt att sluta allianser i toppen och lanserades inte bland massorna. Som ett resultat av det lät vi ett ytterst gynnsamt historiskt ögonblick glida oss ur händerna, en ovanlig kombination av omständigheter, där makten befann sig på gatorna men partiet inte visste hur det skulle gripa den. Ännu värre, det ville inte ta den, vågade inte ta den.

Således fick den högertendens som redan har smittat ner partiet under mer än ett år ett hänsynslöst och fullbordat uttryck under händelserna i Shanghai, som bara kan jämföras med den tyska centralkommitténs taktik 1923 och mensjevnikernas taktik under decemberupproret 1905. Ändå finns det en skillnad. Den ligger i det faktum att proletariats i Shanghai hade avsevärt mer styrkor och möjligheter på sin sida, och med ett energiskt ingripande kunde det ha vunnit Shanghai för revolutionen och förändrat styrkeförhållandena i Guomindang.

Det är ingen slump att det kinesiska kommunistpartiets ledning begick dessa misstag. De härrörde ur högeruppfattningen om revolutionen, den bristande förståelsen för massrörelsen och den totala bristen på uppmärksamhet på den.

⁵ En kinesisk vinningslysten general vars nederlag i Shanghai-regionen till sist gjorde det möjligt för Chiang Kai-sheks trupper att ockupera staden.

Partiet och massorna

De övre skikten i Kinas kommunistiska parti står inte i kontakt med massorna. Det förklaras historiskt av det faktum att partiet för tre år sedan fortfarande bara var en liten krets av intellektuella, och att partiets ledning hade svårt att förstå att den sedan länge hade upphört att vara en krets och hade förvandlats till ett parti med 30.000 medlemmar med inflytande över miljontals arbetare och bönder och som är den kinesiska revolutionens mäktigaste organiserade kraft. Istället för att skynda sig att göra sig av med denna avskyvärda anda av att vara en liten krets, uppmuntrade EKKI:s representant den och gav den sin välsignelse.

Partiets ledning och arbetar- och bondeorganisationernas ledare består bara av intellektuella och studenter, som trots alla sina goda egenskaper har mycket svaga band till massorna och inte alltid förstår deras behov. Det är sant att denna omständighet fram till nu inte kvarstod på grund av att det saknades arbetare som kunde delta i ledningen, utan på grund av att partiorganisationernas övre kretsar inte vill släppa in arbetarna i ledningen. Alldeles nyligen, i mitten av februari, hölls det en partikonferens i Shanghai. Som bekant består 70% av organisationen i Shanghai av arbetare, men i den nyvalda partikommittén på 16 personer finns inte en enda arbetare. Tre arbetare slank faktiskt igenom som suppleanter. Partiledarnas attityd till arbetare och bönder beskrevs allra bäst av centralkommittémedlemmen kamrat Petrov,⁶ när frågan om att välja studenter till en speciell kurs vid Kommunistiska universitetet för Arbetande i öst diskuterades. Enligt avtalet skulle 175 arbetare och 100 bönder namnges. Kamrat Petrov förklarade för oss att centralkommittén hade beslutat att bara skicka intellektuella och studenter, och motiverade beslutet med följande argument:

1. Arbetarna kan inte läsa, skriva, tala eller förstå någonting. Var kan vi hitta 175 arbetare till kursen?
2. Om arbetare och bönder skulle få chans till specialkurser i Ryssland så kommer de att leva under goda omständigheter. Det kommer att få en demoraliserande effekt på dem och när de återvänder till Kina så kommer de inte att vilja arbeta för partiet.

Enligt kamrat Petrovs uppfattning hemsöks däremot inte studenterna av denna åkomma. Det som behövdes var inte kommunistiska arbetare och bönder utan partilösa personer som kunde läsa och skriva väldigt dåligt eller var analfabeter. När vi stod på oss godtog centralkommittén, om än ovilligt, vår plan, men denna attityd hos arbetarpartiets ledare gentemot massorna är mycket typisk. Centralkommitténs inställning till arbetargardet i Hankou var likartad. Den Gamle⁷ sa till oss att arbetargardet i Hankou måste upplösas eftersom det bestod av småborgare och hantverkare och delvis av arbetare som inte jobbade i industrin. Han ansåg att arbetargardena måste bestå av ett litet antal ”ärliga, klassmedvetna, oförvitliga” arbetare (det handlade om arbetargardet i Hankou).

När vi undersökte frågan verkade det som om hänvisningen till arbetargardets småborgerliga karaktären i Hankou helt enkelt var förtal som EKKI:s representant hade plockat upp. Arbetargardet i Hankou består av arbetare, förvisso huvudsakligen arbetare utanför industrin, men att kalla det ”småbourgeoisens väpnade kraft” stämmer inte alls.

Inställningen hos centralkommitténs höger i frågan om en folkförsamling i Shanghai hänger också samman med denna bristande tilltro till massorna och brist på förståelse för dem. När vi föreslog att det skulle genomföras val till denna folkliga nationella församling på fabrikerna och gatorna kunde

6 Trots det slaviska namnet med all sannolikhet en kinesisk kommunist, varav ett ganska stort antal antog liknande pseudonymer.

7 Chen Duxiu, sekreterare, grundare och under hela den revolutionära perioden erkänd ledare för det kinesiska kommunistpartiet. Han var en respekterad person inom den kinesiska revolutionära rörelsen och genomförde 1925-1927 lojalt Stalins och Bucharins politik. 1929 publicerade han ett brev till de kinesiska kommunisterna där han tillkännagav sitt stöd till Vänsteroppositionen som leddes av Trotskij, och förklarade sin egen roll i den kinesiska revolutionens nederlag liksom den roll som spelades av Stalin och Bucharin, under vars ledning han hade arbetat. [Se ”Appell till alla kamrater i det kinesiska kommunistpartiet”, på marxistarkiv.se – ö.a.]

de ledande kamraterna under lång tid inte förstå det. De beslutade att ersätta valda delegater med representanter från organisationerna, och i samband med det sa den Gamle: ”Annars kan arbetarna välja fan vet vem.”

Enligt den ledande partigruppens åsikt är arbetarna och bönderna en slö, dum, omedveten och passiv massa. Denna massa måste ledas av kommunisterna längs en väg som de sistnämnda ritar upp utan att rådgöra med massorna. Partiledningen förkunnar till exempel att bönderna inte vill ha jord. Än mer skulle de inte ens kräva minskade arrenden om inte kommunisterna sporrade dem till det med sin agitation. Vid samma tidpunkt som arbetarna gjorde uppror i Shanghai förkunnade ledarna att arbetarna inte vill ha uppror och att folket i Shanghai inte vill gripa makten. Shanghai-kommitténs sekreterare, Bucharov,⁸ kallar tanken på en församling av folkrepresentanter för en ”främmande tanke”. Denna totala brist på förståelse för massornas behov, krav och kamp, denna föraktfulla och arroganta attityd leder till följande: att alla massrörelser sker spontant utan partiet och utanför det. Det har redan gått så långt att händelserna analyseras i efterhand och därefter ”accepteras”. Böndernas kamp mot adeln, kampen för att minska arrendena och priset på jord, ägde rum och äger fortfarande rum spontant. Proletariatet i Hankou ockuperade de engelska koncessionerna spontant. Strejken i Shanghai uppstod och fortsatte nästan spontant. I bästa fall smyger partiet efter svansen på händelserna, det befinner sig inte i en ställning där det kan leda dem, inte på grund av att dess organisatoriska inflytande inte är tillräckligt starkt, utan därför att partiets ledare förfaller till opportunism och svanspolitik.

Bonderörelsen

Misstron mot massorna återspeglas framförallt i bristen på uppmärksamhet mot massrörelsen och även i att man tyglar rörelsen.

Fram till oktober 1926 restes aldrig frågan om bönderna, frågan om böndernas kamp, på något seriöst sätt vare sig av EKKI:s representant eller av centralkommittén, med undantag för centralkommitténs möte i juni som fullständigt tystade ner böndernas kamp och uppmanade till ett block med den ”goda adeln” och de stora godsägarna. I oktober utarbetades ett program med bondekrav, men både EKKI:s representant och partiledarna betraktade det bara som ett program till partikongressen. Under en period på tre till fyra månader kom inte detta program utanför centralkommitténs murar, och först i januari skickades det ut till lokalorganisationerna. Men hittills har ingenting i grunden förändrats i partiets taktik i bondefrågan. Den gamla linjen att tygla kampen i byarna och sätta broms på bonderörelsen i sin helhet gäller fortfarande. Trots att detta tyglande av bonderörelsen fördömdes redan i november och december i Bucharins rapport till plenarmötet, i hans tal och dessutom under plenarmötet och i resolutionen, så har partiet än idag inte förändrat taktiken och det har inte erkänt sina misstag. Man ska inte ens förvänta sig att de ska erkänna dem, när EKKI:s representant redan i januari under centralkommitténs möte förkunnade:

Såvitt jag vet (jag har inte fått något officiellt dokument ännu) attackerades vi lite i EKKI, därför att partiet inte har givit tillräcklig uppmärksamhet till bondefrågan. Det finns inte minsta korn av sanning i det...

Det har funnits och finns fortfarande en rädsla för bonderörelsen i partiet. Förverkligandet av böndernas ägande av mark (det vill säga att bönderna ockuperar mark) kallar centralkommittén för ”en farlig vänsteristisk barnsjukdom”. Den fortsätter att tala om ”enhetsfronten med den goda adeln och små och mellanstora godsägare mot den dåliga adeln och de svarta gardena” (rapport från Hunan 30 december). Uttrycket den ”goda adeln” återfinns än idag i alla partidokument och i artiklar av ledande kamrater. Detta att ersätta sociala kategorier med moraliska kategorier är i grund och botten samma sak som att upphäva den revolutionära rörelsen i byarna.

8 Trots det slaviska namnet med all sannolikhet en kinesisk kommunist.

Vid centralkommitténs decembermöte antogs en resolution om bönderna, med deltagande av EKKI:s representant. I denna resolution finns inte ett ord om jordbruksprogrammet eller böndernas kamp. Resolutionen besvarar inte en enda av de mest brännande dagsfrågorna, och frågan om bondemakt besvaras nekande. Den säger att man inte får resa parollen om bondemakt för att inte skrämja bort småbourgeoisien. Försummandet av böndernas revolution leder till att de ledande partiorganen skjuter upp beväpningen av bönderna. När Tan Shen-shi föreslog att våra kamrater i Wuhan skulle rekrytera frivilliga och medlemmar från bondeförbunden till hans armé så avvisades det av kommittén i Wuhan. Kamraterna anser att bönderna inte behöver beväpna sig. Den Gamles deklaration vid decembermötet där frågan om att beväpna bönderna i Hunan kom upp, är typisk. Det äger rum ett verkligt inbördeskrig i byarna i Hunan. Adeln mördar bönderna i dussintal och hundratal, men den Gamle säger:

Om bönderna inte behöver vapen nu så är vi inte mot att regeringen behåller vapnen. Om varken Min Tuan eller bönderna får vapen så kommer de sistnämnda att segra även om kampen skulle bryta ut.

Arbetarrörelsen

Partiets taktik inom arbetarrörelsen skiljer sig inte från dess taktik i bonderörelsen. Framförallt har det absolut underskattat arbetarrörelsen och inte uppmärksammat den. Centralkommittén har ingen facklig avdelning. Mer än en miljon organiserade arbetare saknar ett vägledande centrum. Fackföreningarna är åtskilda från massorna och är i hög grad organisationer i toppen. Det politiska och organisatoriska arbetet ersätts överallt av tvång, men det viktigaste är att reformistiska tendenser växer fram både inom och utanför den revolutionära fackföreningsrörelsen.

Ett ständigt umgänge med arbetsköparna, vinstandelar, produktionsbegränsningar, deltagande i höjningarna av arbetsproduktiviteten, underkastande av fackföreningarna under arbetsgivarna och cheferna är vanliga fenomen.

Å andra sidan har det hänt att de har vägrat att stöda och försvara arbetarnas ekonomiska krav. Av rädsla för arbetarrörelsens elementära tillväxt gick partiet i Guangzhou med på tvångsförlikning, sedan gjorde det samma sak i Hankou (själva tanken på tvångsförlikning kommer från Borodin). Partiledarna är särskilt rädda för rörelsen bland arbetarna utanför industrin. För övrigt består den överväldigande majoriteten av de organiserade arbetarna i Kina av arbetare utanför industrin.

Centralkommitténs rapport vid decembermötet säger:

Det är ovanligt svårt för oss att avgöra vår taktik gentemot mellan- och småbourgeoisien, eftersom strejkerna av arbetare utanför industrin och kontorsarbetare bara är konflikter inom småbourgeoisien själv. Båda sidor [det vill säga arbetsgivarna och arbetarna] behövs i den nationella enhetsfronten, vi kan inte stöda någon av de två sidorna och inte heller kan vi förhålla oss neutrala... Anställda i företag som producerar livsviktiga förnödenheter (ris, salt, kol, bränsle, etc) får aldrig ta till strejker om det finns minsta möjlighet att uppnå eftergifter på ett fredligt sätt.

Således överger partiet försvaret och stödet till arbetarna utanför industrin, det vill säga den kinesiska arbetarklassens majoritet, och skyller det på behovet av en enhetsfront med småbourgeoisien. Av en händelse är det helt uppenbart att det inte så mycket är frågan om småbourgeoisien, i synnerhet hantverkarna, som mellanbourgeoisien inom handeln.

I ett telegram som klargör centralkommitténs resolution, som till och med antogs och skrevs under av EKKI:s representant och Borodin, talas det om att hejda kampen bland arbetare utanför industrin. Bakom detta döljer sig att hejda arbetarkamp i allmänhet, eftersom de få industriföretag som finns i centrala Kina antingen är stängda eller tillhör staten eller aktiebolag, och som bekant får inte

strejker inledas på statliga företag.

Partiledningen är också rädd för att beväpna arbetarna. Vi har redan talat om det förtal som spridits mot arbetargardet i Hankou och centralkommitténs inställning till arbetarnas strejkvakter som deltog i ockupationen av koncessionerna i Hankou. En enda gång togs frågan om att beväpna arbetarna upp i centralkommittén, och till och med då beslutade man att en del av strejkvakterna måste avväpnas eftersom de var småborgerliga. Till och med medan upproret i Shanghai pågick ville en del partiorganisationer inte så mycket som tillåta att arbetarna utrustades med bambukäppar. Partiet talade aldrig med arbetarna om vapen eller väpnad kamp. Det var på detta sätt upproret i Shanghai kollapsade. Högern inom partiet, i synnerhet ledarna för organisationen i Shanghai, beskrev upproret som enbart en aktion av rent militära styrkor, som en kupp. Det var så upproren den 23 oktober och 22 februari genomfördes.

Armén

I sin rapport beskrev kamrat Zhou Enlai partiets hållning till armén. Han sa till partimedlemmarna: ”Anslut er till den nationella revolutionära armén, stärk den, öka dess kampförmåga men genomför inte något självständigt arbete där.” Fram till nyligen fanns det inga celler i armén. Våra kamrater som var politiska rådgivare sysslade uteslutande med militärt och politiskt arbete för Guomindang.

Partiets centralkommitté satsade allt på officerarna, inte på de officerare som kommit från de menigas led utan den gamla staben. Med hjälp av alla möjliga sorters block, opposition etc, hoppades våra kamrater kunna bibehålla en styrkebalans inom armén, men det föll dem aldrig in att erövra den. Enligt partiledarnas och EKKI-representantens åsikt är armén i Guangzhou inte det beväpnade folket utan en legoarmé där det inte går att utföra något politiskt arbete. EKKI:s representant förnekar med särskilt eftertryck att det är omöjligt med politiskt arbete i armén. Centralkommitténs decembermöte beslutade att bygga upp celler i armén (förvisso bara med officerare och med förbud att ta med soldater) och i januari i år, när de andra ryska kamraterna (inte för första gången) tog upp frågan om arbetet i armén, talade kamrat V redan skarpt mot att organisera celler. Först sa han (till kamrat Mandaljan⁹) att Moskva hade beslutat att inte organisera celler, sedan visade han att de inte gick att organisera: för det första på grund av att militärledningen, speciellt Chiang Kai-shek, skulle betrakta det som ett trick från kommunisternas sida som skulle försämra relationerna, och för det andra därför att armén i Guangzhou inte var mottaglig för inflytande underifrån. När det ställdes förslag om att dra in arbetare och kommunister i armén i massiv skala (det råkade råda mycket hög arbetslöshet bland industriarbetare, det fanns några tusen utbildade strejkvakter i Guangzhou och Hankou) liksom bönder och medlemmar från bonderförbunden, så lade han det åt sidan med olika förevändningar och förkunnade att ingen skulle ta med dem i armén i alla fall, att det skulle inte leda till något, att det inte pågår rekrytering nu, etc. Och eftersom han inte vågade framstå som principiell motståndare till att beväpna arbetarna så hittade han tusentals svårigheter, och visade att det är helt otänkbart att beväpna arbetarna, att vi inte kan få tag på vapen någonstans, etc.

För övrigt finns det dussintals kompanibefäl och några regementsbefäl som är kommunister och som har ett enormt inflytande, det finns ett kommunistiskt regemente, och via alla dessa kanaler skulle det gå att utföra ett väldigt arbete. Men den rädsla för att skaka om armén som genomsyrar vissa partiledare leder till att de olika kamrater som arbetar i armén blir åtskilda från partiet, förvandlas till ”enskilda” kommunistiska befälhavare, och som en av de ryska kamraterna som är ansvariga för det militära arbetet i centralkommittén förkunnade: ”troligen vägrar de ta med arbetare i sina delar av armén eftersom arbetare utgör ett störande element”.

⁹ En representant för det ryska kommunistpartiet i Kina. Han höll med om de uppfattningar som uttrycktes i detta brev av bland annat Nasonov, som representerade de ryska ungtkommunisternas förbund i Kina. Deras åsikter ledde till att båda återkallades till Moskva av Stalin.

Trots att EKKI:s representant efter långvarigt motstånd medgav för oss att partiets arbete i armén måste organiseras om, så gjorde han senare inget för att genomföra denna omorganisering. Vi vet inte ens om han talade om det i centralkommittén.

Småbourgeoisien

Bristen på tilltro till och förståelse för massorna leder naturligtvis till att vissa partiledare ser partiet som ett hjälpmedel mellan kretsen och klicken, ungefär som de andra klickar som finns i Kina. Ur detta härrör en speciell förkärlek för förhandlingar i toppen med militära ledare och storbourgeoisien. Vårt partis hela taktik i Shanghai bestod under ett och ett halvt år av ständiga träffar med den nationella borgarklassen och dess representanter. Dessutom doldes dessa träffar med tal om nödvändigheten av ett block med småbourgeoisien. Rädslan för småbourgeoisien blir absurd. Det går inte att reorganisera böndernas makt, för det kommer att skrämja bort småbourgeoisien. Man får inte ställa krav åt arbetarna, för det kommer att skrämja bort småbourgeoisien. Det får inte utvecklas någon strejkrörelse för då kommer småbourgeoisien att hoppa av. Det får inte byggas upp något kommunistiskt parti för det kommer att skrämja bort småbourgeoisien. Inga aktioner får genomföras innan småbourgeoisien har genomfört några. Men i själva verket intresserar sig partiledningen väldigt lite för småbourgeoisien, i synnerhet hantverkarna och hemarbetarna som uppgår till miljoner, om inte tiotals miljoner. Partiet har aldrig vänt sig till detta skikt, har inte genomfört något arbete där, har inte försökt knyta några kontakter med dem. Det sysslar bara med parlamentering i toppen med företrädare för den lilla och mellanstora handelsbourgeoisien, vars representanter är nära knutna till storbourgeoisien. Bara i och med detta har partiet gått med på att underordna småbourgeoisien under storbourgeoisien.

I själva verket har småbourgeoisien förlorat och förlorar fortfarande mer än andra delar av befolkningen som deltar i revolutionen. Just därför skulle man tro att kommunistpartiet speciellt skulle uppmärksamma det faktum att småbourgeoisien inte ska ruineras av inflation, höga skatter, ett vansinnigt skattesystem, ocker etc. Men här följer partiet i huvudsak linjen att begränsa arbetarnas krav. I centralkommitténs rapport den 8 januari står det:

Vi måste resa parollen: ”Avlägsna de dåliga och giriga tjänstemännen”, ”Ärlighet med folkets pengar”, etc, men inte ”Minska folkets bördor” – i synnerhet inte medan kriget med Mukden pågår.

När det handlar om omedelbart nödvändiga sociala reformer som att minska de skattebördor som huvudsakligen drabbar bönderna och småbourgeoisien, och flytta över dessa bördor på de besuttna klasserna, så uppvisar partiet en rädsla som, för att tala klarspråk, inte är rädsla för småbourgeoisien utan för storbourgeoisien och den jordägande aristokratin.

Under generalstrejken i Shanghai, då en del av småbourgeoisien redan hade anslutit sig till strejken och en annan del väntade på en signal och en uppmaning, försökte partiets höger skaffa stöd från storbourgeoisien med förevändningen att småbourgeoisien var passiv. Vi talade om detta i vårt brev om upproret i Shanghai och i Tsiu Tsiu-bos brev.

Partiet, Guomindang och regeringen

Partiets taktik inom bonde- och arbetarrörelsen liksom i armén är i verkligheten ett dolt stöd till den nationella revolutionära rörelsens borgerliga del. Det är en oundviklig slutsats av den föraktfulla och arroganta inställning till massorna och rent borgerliga syn på revolutionen som partiets höger uppvisar. Inte för inte stöter vi ofta på beteckningar som ”Chiang Kai-shek-kommunist”, ”Tan Shen-shi-kommunist” etc, och när denna taktik åtföljs av rädsla att ta upp stora politiska frågor, rädsla för perspektiv, så måste partiet förfalla till en inskränkt affärsmässighet som inte ligger långt

från reformism. Kamraterna Petrov och Bucharov är de mest typiska representanterna för denna högertendens. Hos dem visar sig denna småaktiga affärsanda mest, denna strävan att inskränka principfrågor till bagateller, till tekniska svårigheter. Med en sådan uppfattning är det inte konstigt att Chiang Kai-sheks kamp mot vänsterelementen kring Wang Jingwei för många kamrater mer framstod som en kamp mellan två klickar än mellan två tendenser (kamrat V gav den ”teoretiska” grundvalen till detta). Av detta följde också inställningen att Wang Jingweis återkomst utgjorde räddningen från allt ont, och att man försummade kampens sociala innehåll och behovet att mobilisera massrörelsen. I centralkommitténs rapport den 8 januari står det:

Enligt vår åsikt är den viktigaste uppgift vi står inför att återupprätta goda relationer mellan Wang Jingwei, Chiang Kai-shek och de andra generalerna. Om vi inte kan lösa denna uppgift så kommer hela den nationella rörelsen definitivt att krossas.

Det är nu mer än ett och ett halvt år sedan denna kampanj genomfördes och Wang Jingwei har inte återvänt och kommer troligen aldrig att återvända. Under tiden har vårt parti knutit allt sitt arbete inom den nationella revolutionära rörelsen till Wang Jingweis återkomst.

Allt tal om vänster-Guomindang, om kontakter med vänster-Guomindang, leder till syvende och sist till Wang Jingwei. Samtidigt har händelserna i Hankou den 3 januari visat att en vänsterutveckling av Guomindang och skapandet av en vänsterflygel bara är möjlig på grundval av en uppgång för massrörelsen, inte bara en rörelse inom småbourgeoisien utan också bland arbetarna och bönderna. Tvärtom har centralkommittén och EKKI:s representant letat efter vänster-Guomindang i andra änden, och sysselsatt sig med att fiska efter vänsterledare uppifrån. I linje med denna politik fanns teorin att dessa vänsterledare måste få en del av de massor som kommunisterna hade fått inflytande över.

I resolutionen om centralkommitténs rapport vid decembermötet står det:

I massrörelsen måste vi ta tag i varje möjlighet att samarbeta med vänstern och hjälpa dem att vinna massorna (bönderna och småbourgeoisien i städerna).

Det verkar alltså som om det inte är massorna som ska pressa Guomindangs ledare åt vänster, utan att de sistnämnda måste vinna massorna.

I frågan om regeringen var partiets ståndpunkt tvetydig. Lokalt sa kommunisterna till arbetarna och bönderna att regeringen är folkets regering, något som låg mycket nära en arbetar- och bonderegering. Centralkommittén är tvärtom av uppfattningen att regeringen ännu inte är en folkets regering, att folket ännu inte är fritt. Utifrån detta är den mot att kommunisterna går med i regeringsorgan ens i lokal skala. När några kommunisterna utnämndes till domare (det vill säga distriktsledare) i Qiang Si, skrev centralkommittén den 2 december ett brev till partikommittén i Qiang Si:

Kamraterna är av åsikten att regeringen redan är folkets regering, att folket redan är fritt. Vidare glömmer de att vårt parti ännu inte har makten, att vi inte på något sätt får gå med i en regering för att besätta några sorts poster. Kan vi fullfölja partiets taktik om vi får två eller tre poster som distriktsledare? Alla vet att det är helt omöjligt. Det skulle bara betyda att vi skulle förlora en ställning varifrån vi nu kan tala till massorna, att vi skulle förlora det förtroende som massorna har för oss.

Alla dessa kamrater måste omedelbart beordras att avgå eller lämna partiet.

Denna ståndpunkt stöddes också av kamrat V, som i oktober 1926 efter förslag om att vissa poster som distriktsledare i Hubei och Henan skulle tilldelas kommunisterna, förkunnade att det vore liktydigt med att dölja Tan Shen-shis högerpolitik och att kommunisterna skulle ta ansvar för denna politik inför massorna.

Både centralkommittén och kamrat V var ännu mer mot att kommunister skulle gå med i centralregeringen i Guangzhou, inte på grund av att det skulle smutsa ner några kommunistiska principer, som centralkommitténs brev hävdade, utan därför att de var rädda för att krocka med högerregeringen, ty att gå med i ett regeringsorgan skulle ha tvingat dem att kämpa mot den borgerliga högertendensen. Det är typiskt att det inte fanns några grundläggande skillnader mellan Borodins och kamrat V:s ståndpunkter, trots att Borodin var för att gå med i regeringen. *I själva verket ansåg den sistnämnda att gå med i regeringen var en täckmantel för högerens politik, en kapitulation för högern.*

Partiets oberoende

Eftersom högerflygeln i ledningen fruktade regeringen lika mycket som massorna, och uppvisade utomordentligt försiktighet så fort det blev frågan om att utvidga och fördjupa massrörelsen, så gick det så långt att de minimerade vårt partis roll och betydelse. Partiet gömde sig, gick djupt under jorden, och vågade inte visa sitt ansikte för massorna. Ändå fanns det, vad högern och reaktionärerna angår, ingen som partiet måste gömma sig för, ty Chiang Kai-shek såväl som Feng Yuxiang, Tan Shen-shi och till och med Wu Peifu brevväxlade med det kinesiska kommunistpartiets centralkommitté med den Gamle som mellanhand. Ett parti med 30.000 medlemmar utfodras med ett litet veckoblad som dessutom inte kommer ut under veckor i rad ibland. Partiet är rädd för att legalisera sig, och motiverar det med att det säkert skulle skrämma småbourgeoisien. I Henan beslutade partiorganisationen att inte utvidga sitt arbete och stänga partiböckerna för nya medlemmar för att inte skrämma småbourgeoisien. Partiledningen säger:

Vad gäller de politiska problemen i fråga om den nationella regeringen måste vi klargöra de praktiska politiska händelserna, men vi får inte genomföra propaganda eller höja vår propaganda och agitation till samma nivåer som Guomindangs propaganda.

Kommittén i Henan skriver i ett brev från 30 december:

Vår anti-imperialistiska propaganda är fortfarande alltför avancerad, den är mer avancerad än Guomindangs, vilket är ett stort misstag. Vi har en vänsteravvikelse. Överallt hör vi: ”Länge leve den Kommunistiska internationalen! Länge leve det kommunistiska partiet!”...

Det är partiets, eller rättare sagt dess högerledares, taktik. Den revolutionära rörelsen höjer sig till ett högre plan, klassmotsättningarna ökar. Borgarklassen och de besuttna klasserna i byarna bekämpar tillsammans med en del av militaristerna de demokratiska tendenserna. Denna kamp förs längs fyra grundläggande linjer: 1. Begränsa den anti-imperialistiska propagandan. 2. Begränsa böndernas kamp med hjälp av väpnat förtryck. 3. Begränsa arbetarrörelsen med hjälp av direkta militära och administrativa påtryckningar såväl som tvångsförlikning. 4. Skapa en byråkratisk regering som stöder sig på armén. Och Kinas kommunistiska parti gav upp sina positioner på alla dessa fyra punkter. Partiet kämpade inte för att demokratisera regeringen förrän under de senaste händelserna i Shanghai. Inte ens nu har partiledningen tillräcklig insikt i behovet av denna kamp.

Men det vore fel att från detta brev dra slutsatsen att hela vårt parti är drabbat av opportunism. Partimassorna och många av de lägre organisationerna är tvärtom mer än friska. Men det finns ett trängande behov att ersätta de ledande kretsarna, eller rättare sagt högerflygeln. Utan detta och utan en förändring av partiets taktiska linje är det otänkbart att partiet tillfrisknar.

Ansvar för allt detta ligger både på ledningens höger och EKKI:s representant. I de taktiska frågor som uppstått tidigare går han inte att skilja från centralkommittén. Varje gång partiet tvekade och letade efter nya vägar tvingade han tvärtom tillbaka det till träsket av småsint blockbildning, påhitt och politiskt lurendrejeri som inte har något med revolutionär taktik att göra. Han är helt principlös och anpassade sig till partiet och överträffade ofta de andra ledarna i sin iver. Således

föreslog han, smittad av de kapitulationistiska stämningarna, den 20 mars 1926 (tillsammans med Borodin) att kommunisterna skulle lämna Guomindang. Samtidigt som han förklarade för oss att Petrov och Bucharov var opportunister och att Ho Sun-lin, ordförande för Shanghais fackföreningsråd, var en äventyrare, så försummade han inte bara att hjälpa de andra kinesiska kamraterna att avlägsna dem ur ledningen, utan stödde dem istället. Trots att han såg många brister i partiet, som senare kom att helt enkelt förklaras med tillväxtproblem (exempelvis dess inskränkta karaktär av "krets" och organisatoriska formlöshet, tack vare vilken de beslut som partiet antog blev kvar på pappret), så undvek han inte bara att göra några försök att rätta till dem, utan välsignade dem istället genom att hänvisa till "speciella kinesiska förhållanden". Han skickade förvrängd information till Moskva, försenade material, och dolde den verkliga situationen i partiet för EKKI. Han är både utan principer och politiskt mod, och betraktade allting som en byråkrat och drog sig inte för att tvinga centralkommittén till absurda beslut. När till exempel telegrammet kom från Moskva som sa att den nordvästra armén måste återvända till Mongoliet, det vill säga färdas omkring 105 mil, så var centralkommittén och dess militära medarbetare av uppfattningen att det var helt omöjligt att genomföra. Men kamrat V tog detta beslut (från Moskva) till centralkommittén utan att visa för Moskva hur vansinnig en sådan operation var. Men en vecka senare rapporterade Moskva själv att beslutet hade tagits utan kunskaper om den verkliga situationen, och att det hade rättats till efter att de fått kompletterande information.

I december gick kamrat V mot att delta i regeringen. Efter att ha fått resolutionen förkunnade han att det gick att gå med i regeringen, bara inte genast, och när resolutionen diskuterades tillsammans med centralkommittén tillkännagav han att han faktiskt alltid hade varit anhängare till att delta i regeringen, något som gjorde den Gamle upprörd.

En sådan EKKI-representant kan inte annat än sabotera arbetet. Om han inte skulle finnas här och skylta över högerelementen med sin auktoritet så skulle kanske partiet av egna krafter kunna kämpa mot högerflygeln på ett framgångsrikt sätt. Nu kommer till och med det att bli svårt. Det räcker inte att kalla hem kamrat V, utan man måste också skicka hit någon mycket starkare arbetare som både kan företräda EKKI och leda Borodin.

I centralkommittén, som nu egentligen består av tre personer, utgör Petrov högern, Tsiu Tsiu-bo vänstern och den Gamle mitten. Vi tror att om man isolerar Petrov och kamrat V och släpper in lite frisk luft i centralkommittén genom att ta med ett antal arbetare, så är den Gamle trots alla sina brister en mycket starkare person än kamrat V, och han åtnjuter en enorm auktoritet och skulle kunna fortsätta att vara en av partiets ledare. Men bortsett från allt detta måste EKKI än en gång bekräfta och konkretisera den taktiska linje som presenterades i plenarmötets resolution. Våra ledande kamrater måste ge Kina mer uppmärksamhet än vad de hittills har gjort.